מהדורה למורה – מבחן גרסה א׳

טבלת ניקוד, מפתח תשובות ומחוון – ואחריהם עותק המבחן

מהדורה למורה

מהדורה למורה – טבלת ניקוד, מפתח תשובות ומחוון

טבלת ניקוד (100 נקודות)

חלק	סעיף	פריטים	נק׳ לפריט	סה״כ
חלק א׳	שאלות רב-ברירה	12	2	24
חלק א׳	נכון / לא נכון	6	2	12
חלק א׳	התאמת מושגים	8	1	8
חלק ב׳	ציר זמן	8	1	8
חלק ב׳	ניתוח מקור	3	4	12
חלק ב׳	משימת תרשים – הפירמידה הפיאודלית	2	4	8
חלק ג׳	שאלות קצרות	4	4	16
חלק ג׳	שאלה מורחבת – בחרו אחת	1 מתוך 2	12	12
סה״כ				**100**

חלק א׳ – ידע (44 נקודות)

שאלות רב-ברירה

1. **א. מקור שנכתב או נוצר בתקופה שעליה הוא מספר, בידי מי שחי בה** – מקור ראשוני נוצר בזמן האירוע או סמוך לו, בידי בני התקופה.
2. **ב. המאה ה-11** – המאה ה-11 = השנים 1001–1100, ולכן 1096 שייכת אליה.
3. **ב. לבדוק מי כתב כל מקור, מתי ולמה, ולהשוות ביניהם** – בדיקת אמינות: מי כתב, מתי, למה ולמי, והשוואה בין מקורות.
4. **ב. 199 שנה** – אין שנת 0, ולכן עברו 199 שנה (1-100+100).
5. **ב. בארץ ישראל שתחת שלטון רומא, במאה ה-1 לספירה** – הנצרות צמחה ביהודה/ארץ ישראל תחת שלטון רומא במאה ה-1 לספירה.
6. **ב. חופש פולחן לנוצרים והפסקת הרדיפות נגדם** – צו מילאנו של קונסטנטינוס העניק לנוצרים חופש פולחן.
7. **ב. פאולוס (שאול מטרסוס)** – פאולוס יצא למסעות והפיץ את האמונה בקרב לא-יהודים.

- 8. **א. הקתולית במערב, מרכזה ברומא ובראשה האפיפיור; האורתודוקסית במזרח, מרכזה בקונסטנטינופול ובראשה הפטריארך** – מערב–רומא–לטינית–אפיפיור; מזרח–קונסטנטינופול–יוונית–פטריארך.
- 9. **ב. נפילת האימפריה הרומית המערבית ב-476 לספירה** – 476 – הדחת הקיסר האחרון במערב.
- 10. **ב. להישבע אמונים ולשרת אותו, בעיקר בשירות צבאי** – הווסל נשבע שבועת אמונים וקיבל אדמה תמורת שירות, בעיקר צבאי.
- 11. **ב. לכבוש את ירושלים והמקומות הקדושים לנצרות** – האפיפיור אורבנוס השני קרא ב-1095 לצאת ולכבוש את ירושלים.
- 12. **א. היא ניהלה את חייה בעצמה: בית כנסת, רב, צדקה וחינוך** – הקהילה הייתה מאורגנת: בית כנסת, רב, צדקה וחינוך.

נכון / לא נכון

- 1. **נכון**
- 2. **לא נכון** – תיקון: השנה 476 לספירה נמצאת במאה ה-5 לספירה (401–500).
- 3. **נכון**
- 4. **לא נכון** – תיקון: תאודוסיוס קבע את הנצרות כדת המדינה בשנת 380 לספירה; ב-1054 התרחש הפילוג הגדול.
- 5. **נכון**
- 6. **לא נכון** – תיקון: המוות השחור פגע באירופה בשנים 1347–1351, במאה ה-14.

התאמת מושגים

1. מגמתיות ← **ג** · 2. ציר זמן ← **ב** · 3. השליחים ← **ד** · 4. הברית החדשה ← **ה** · 5. אחוזה (פיאוד) ← **ו** · 6. מעשר ← **א** · 7. גילדה ← **ז** · 8. ביזנטיון ← **ח**

חלק ב' – מיומנויות (28 נקודות)

ציר זמן

1. צליבתו של ישו בידי המושל הרומי פונטיוס פילטוס **(בערך 30 לספירה)**
2. צו מילאנו – חופש פולחן לנוצרים **(313 לספירה)**
3. ועידת ניקאה **(325 לספירה)**
4. הנצרות הופכת לדת המדינה בימי תאודוסיוס **(380 לספירה)**
5. נפילת האימפריה הרומית המערבית **(476 לספירה)**
6. הכתרת קרל הגדול לקיסר בידי האפיפיור **(800 לספירה)**
7. הפילוג הגדול בין הכנסייה המערבית למזרחית **(1054 לספירה)**
8. מסע הצלב הראשון יוצא לדרך **(1096 לספירה)**

ניתוח מקור

13. האם זהו מקור ראשוני או משני? הסבירו את תשובתכם.

תשובה מצופה: מקור ראשוני – זהו צו שנכתב בשנת 313 לספירה בידי הקיסרים עצמם, בזמן האירוע ובידי מי שקיבלו את ההחלטה (כאן מוצג בעיבוד, אך תוכנו מקור מהתקופה).

14. ציינו שתי החלטות שמופיעות בצו.
תשובה מצופה: 1) חופש דת לנוצרים ולכל בני האדם – איש לא ימנע מהם לקיים פולחן. 2) מקומות התפילה והרכוש שנלקחו מהנוצרים יוחזרו לקהילות בלי תשלום. (אפשר גם: הצו יפורסם בכל מקום.)

15. הסבירו כיצד השפיע צו מילאנו על התפשטות הנצרות באימפריה הרומית.
תשובה מצופה: לפני הצו הנוצרים נרדפו (למשל בימי דיוקלטיאנוס), ולכן קשה היה להם להתפלל ולהפיץ את אמונתם בגלוי. הצו הפסיק את הרדיפות והחזיר להם רכוש, כך שהקהילות יכלו להתארגן, לבנות כנסיות ולהתפלל בגלוי. גם התמיכה של הקיסר קונסטנטינוס עצמו נתנה לנצרות מעמד. כתוצאה מכך הנצרות התפשטה מהר יותר, ובשנת 380 אף הפכה לדת המדינה בימי תאודוסיוס.

משימת תרשים – הפירמידה הפיאודלית

מלמעלה למטה: **מלך ← אצילים / סניורים גדולים ← אבירים ← איכרים וצמיתים**

16. השלימו את שתי השכבות החסרות בפירמידה, והסבירו מה קיבלה כל שכבה מהשכבה שמעליה ומה נתנה לה בתמורה.
תשובה מצופה: השכבות: אצילים/סניורים גדולים; איכרים וצמיתים. המלך העניק לאצילים אדמה (פיאוד) והם נתנו לו שבועת אמונים ושירות צבאי; האצילים העניקו לאבירים אדמה והגנה, והאבירים שירתו כלוחמים; האבירים/האדונים נתנו לצמיתים הגנה ומקום לחיות ולעבד, והצמיתים עבדו באדמת האדון ושילמו ביבול ובעבודה. (2 נק׳ לשכבות, 2 נק׳ להסבר.)

17. אנשי הכנסייה (אנשי הדת) אינם מופיעים בפירמידה. היכן הייתם ממקמים אותם, ומדוע?
תשובה מצופה: אנשי הכנסייה עמדו לצד הפירמידה ולא בתוכה: האפיפיור והבישופים הגבוהים היו בעלי כוח ואדמות רבות, כמו האצילים, והכמרים והנזירים פשוטים יותר. לכנסייה היה מבנה משלה, היא גבתה מעשר והייתה לה השפעה על כל השכבות – מהמלך ועד הצמית. לכן אפשר למקם אותה כעמוד נפרד לצד הפירמידה.

חלק ג׳ – הבנה וכתיבה (28 נקודות)

שאלות קצרות

18. הסבירו מהי עבודתו של היסטוריון. ציינו לפחות שלושה שלבים בעבודה.
תשובה מצופה: היסטוריון חוקר את העבר: 1) שואל שאלה על העבר; 2) אוסף מקורות – ראשוניים (מסמכים, ממצאים, מטבעות, מבנים) ומשניים; 3) בודק את אמינות המקורות – מי כתב, מתי, למה ולמי, ומשווה ביניהם; 4) מפרש את המידע ומגיע למסקנה או כותב הסבר.

19. ציינו שתי סיבות לכך שהנצרות הצליחה להתפשט ברחבי האימפריה הרומית.
תשובה מצופה: 1) רשת הדרכים הרומית אפשרה לשליחים ולמטיפים לנוע בין ערים; 2) שפה משותפת (יוונית/לטינית) אפשרה להפיץ רעיונות וכתבים; 3) ערים גדולות שבהן נוסדו קהילות; 4) פעילותו של פאולוס בקרב לא-יהודים; 5) לאחר צו מילאנו – תמיכת הקיסרים. (כל שתיים נכונות – 2 נק׳ לכל אחת.)

20. תארו שני תפקידים של המנזרים בימי הביניים.
תשובה מצופה: 1) העתקת ספרים ושמירה על הידע – נזירים העתיקו כתבי יד בעבודת יד; 2) לימוד וחינוך; 3) חקלאות ועבודת אדמה; 4) טיפול בחולים, בעניים ובעוברי דרך; 5) תפילה וחיי דת. (כל שניים נכונים.)

21. תארו בקצרה את מצבן של הקהילות היהודיות באירופה בתקופת מסעי הצלב ולאחריה.
תשובה מצופה: בשנת 1096 (גזירות תתנ"ו) קהילות יהודיות בערי חבל הריין – וורמס, מגנצא ושפייר – נפגעו קשות בידי חלק מהיוצאים למסע הצלב הראשון. היהודים היו תלויים בהגנת השליטים, הוגבלו במקצועות (מסחר והלוואת כספים) וגרו לעיתים ברובע יהודי. בהמשך היו גם גירושים, למשל מאנגליה ב-1290.

שאלה מורחבת – בחרו אחת

שאלה א סיבה ותוצאה: הסבירו מהן התוצאות של מגפת המוות השחור (1347–1351) על החברה ועל הכלכלה באירופה. התייחסו לפחות לשלוש תוצאות.
תשובה מצופה: המוות השחור הייתה מגפה שהתפשטה באירופה בשנים 1347–1351. לפי הערכות, מתו בה כשליש מתושבי אירופה. תוצאה ראשונה: מחסור גדול בעובדים – שדות רבים נותרו ללא עובדים. תוצאה שנייה: בגלל המחסור, איכרים וצמיתים שנותרו יכלו לדרוש שכר גבוה יותר או לעבור למקום אחר, וכך נחלש הקשר לאדמה והשיטה הפיאודלית התערערה. תוצאה שלישית: פחד ובלבול – אנשים חיפשו אשמים, ויהודים הואשמו לשווא בהפצת המגפה, וקהילות יהודיות נפגעו. תוצאה רביעית: היו שהחלו לפקפק בכוחה של הכנסייה, שלא הצליחה לעצור את המגפה. לסיכום, המגפה שינתה את פני אירופה ותרמה לסוף ימי הביניים.

שאלה ב השוואה: השוו בין חייו של אביר לבין חייו של צמית בחברה הפיאודלית. התייחסו לשלושה תבחינים לפחות (למשל: מקום בפירמידה, תפקיד, קשר לאדמה, חובות וזכויות, אורח חיים).
תשובה מצופה: אביר וצמית חיו שניהם בחברה הפיאודלית, אך מעמדם היה שונה מאוד. מקום בפירמידה: האביר היה בשכבה שמעל האיכרים, ואילו הצמית היה בתחתית הפירמידה. תפקיד: האביר היה לוחם רכוב שהתאמן מילדותו ושירת את הסניור בשירות צבאי; הצמית עבד בשדות ועיבד את אדמת האדון. קשר לאדמה: האביר קיבל אדמה כפיאוד תמורת שירותו; הצמית היה קשור לאדמה, לא היה רשאי לעזוב אותה בלי רשות ושילם ביבול ובעבודה. אורח חיים: האביר חי לפי קוד האבירות (אומץ, נאמנות, הגנה על החלש) והשתתף בטורנירים ובמלחמות; הצמית חי בכפר בתנאים פשוטים. דמיון: שניהם היו תלויים באדון שמעליהם וחייבים לו נאמנות, ושניהם היו חלק מקשרי ההגנה והשירות של הפיאודליזם.

מחוון לשאלת ההרחבה

קריטריון	נק'	רמות
ידע היסטורי מדויק (עובדות, מושגים, תאריכים)	4	מלא: 4 – עובדות ומושגים נכונים ומפורטים · חלקי: 2–3 – חלק מהעובדות נכונות או כלליות · אין: 0–1 – אין ידע רלוונטי
מענה למשימה (שלוש תוצאות / שלושה תבחינים)	4	מלא: 4 – שלוש תוצאות או שלושה תבחינים מוסברים · חלקי: 2–3 – שניים בלבד או הסבר חלקי · אין: 0–1 – לא עונה על המשימה
הסבר וקישור (מילות קישור: לכן, בגלל, לעומת, ואילו)	2	מלא: 2 – הקשר בין הסיבה לתוצאה / ההשוואה ברורים · חלקי: 1 – רשימה ללא קישור · אין: 0
מבנה ובהירות (פתיחה, גוף, סיכום; משפטים שלמים)	2	מלא: 2 – פסקה מאורגנת וברורה · חלקי: 1 – מאורגנת בחלקה · אין: 0 – לא ברורה

לוודא:

- תאריך צליבת ישו מובא כ'בערך 30 לספירה' – מקובל בין חוקרים, אך יש הערכות שונות (בערך 30–33).

- צו מילאנו: הנוסח במבחן הוא עיבוד מקוצר וחופשי, לא תרגום; היסטוריונים דנים אם היה 'צו' רשמי או מכתב/הסכם בין הקיסרים.
- הערכת 'כשליש מאוכלוסיית אירופה' שמתו במוות השחור – הערכה מקובלת; יש הערכות בין רבע לחצי.
- מועד תחילת מסע הצלב הראשון: קריאת האפיפיור ב-1095, היציאה ב-1096 – לוודא שהשאלה בציר הזמן מנוסחת כ'יוצא לדרך'.

עותק המבחן

הוראות

- משך המבחן: 90 דקות. במבחן שלושה חלקים – ענו על כל השאלות בחלקים א׳ וב׳ ועל השאלות בחלק ג׳ לפי ההוראות.
- קראו כל שאלה עד סופה לפני שאתם עונים.
- בשאלות האמריקאיות הקיפו תשובה נכונה אחת בלבד.
- בשאלה המורחבת בחלק ג׳ בחרו שאלה אחת מתוך שתיים וענו עליה במשפטים שלמים.
- כתבו בכתב ברור. אפשר לחזור לשאלות שדילגתם עליהן – בדקו בסוף שעניתם על הכול.
- בהצלחה! ☘

חלק	נקודות	ניקוד שקיבלתי
חלק א׳ – ידע (44 נקודות)	44	
חלק ב׳ – מיומנויות (28 נקודות)	28	
חלק ג׳ – הבנה וכתיבה (28 נקודות)	28	
סה״כ	**100**	

חלק א׳ – ידע (44 נקודות)

בחלק זה תבדקו את הידע שלכם במושגים, באירועים ובתאריכים מרכזיים מכל שלושת הנושאים. ענו על כל השאלות.

שאלות רב-ברירה

24 נק׳

הקיפו את התשובה הנכונה (2 נקודות לכל שאלה).

1. מהו מקור ראשוני? 2

◯ א. מקור שנכתב או נוצר בתקופה שעליה הוא מספר, בידי מי שחי בה

◯ ב. ספר לימוד שנכתב בימינו על התקופה

◯ ג. המקור החשוב ביותר בספרייה

◯ ד. מקור שנכתב רק בידי מלכים

2. באיזו מאה נמצאת השנה 1096 לספירה? 2

◯ א. המאה ה-10

◯ ב. המאה ה-11

◯ ג. המאה ה-12

◯ ד. המאה ה-9

3. היסטוריון מוצא שני מקורות המתארים את אותו אירוע בצורה שונה. מה כדאי לו לעשות? 2

◯ א. לבחור את המקור הארוך יותר

◯ ב. לבדוק מי כתב כל מקור, מתי ולמה, ולהשוות ביניהם

◯ ג. להתעלם משני המקורות

◯ ד. להאמין למקור המאוחר יותר

4. כמה שנים עברו בין 100 לפנה״ס ל-100 לספירה? 2

◯ א. 200 שנה

◯ ב. 199 שנה

◯ ג. 100 שנה

◯ ד. 201 שנה

5. היכן צמחה הנצרות? 2

◯ א. ביוון, במאה ה-5 לפנה״ס

◯ ב. בארץ ישראל שתחת שלטון רומא, במאה ה-1 לספירה

◯ ג. באיטליה, במאה ה-4 לספירה

◯ ד. במצרים, בימי הפרעונים

6. מה קבע צו מילאנו (313 לספירה)? 2

◯ א. שהנצרות היא הדת היחידה המותרת באימפריה

◯ ב. חופש פולחן לנוצרים והפסקת הרדיפות נגדם

◯ ג. פיצול הכנסייה למזרח ולמערב

◯ ד. הכתרת קרל הגדול לקיסר

7. מי הפיץ את הנצרות בקרב לא-יהודים, יצא למסעות וכתב איגרות לקהילות? 2

◯ א. פטרוס

◯ ב. פאולוס (שאול מטרסוס)

◯ ג. תאודוסיוס

◯ ד. פונטיוס פילטוס

8. מה היה ההבדל העיקרי בין הכנסייה הקתולית לכנסייה האורתודוקסית לאחר הפילוג ב-1054? 2

◯ א. הקתולית במערב, מרכזה ברומא ובראשה האפיפיור; האורתודוקסית במזרח, מרכזה בקונסטנטינופול ובראשה הפטריארך

◯ ב. הקתולית במזרח והאורתודוקסית במערב

◯ ג. לקתולית לא היו בישופים

◯ ד. לאורתודוקסית היה אפיפיור ברומא

9. איזה אירוע מקובל לראות בו את תחילת ימי הביניים? 2

◯ א. צו מילאנו

◯ ב. נפילת האימפריה הרומית המערבית ב-476 לספירה

◯ ג. מסע הצלב הראשון

◯ ד. המצאת הדפוס

10. מה היה תפקידו העיקרי של ווסל כלפי הסניור שלו? 2

◯ א. לגבות מעשר עבור הכנסייה

◯ ב. להישבע אמונים ולשרת אותו, בעיקר בשירות צבאי

◯ ג. להעתיק ספרים במנזר

◯ ד. לבחור את האפיפיור

11. מה הייתה מטרתם המוצהרת של מסעי הצלב? 2

◯ א. לגלות את אמריקה

◯ ב. לכבוש את ירושלים והמקומות הקדושים לנצרות

◯ ג. להקים גילדות בערים

◯ ד. להפיל את האימפריה הרומית

12. מה מאפיין את הקהילה היהודית באירופה הנוצרית בימי הביניים? 2

◯ א. היא ניהלה את חייה בעצמה: בית כנסת, רב, צדקה וחינוך

◯ ב. לא היו בה מוסדות משלה

◯ ג. היא עסקה בעיקר בחקלאות על אדמה פיאודלית

◯ ד. חבריה שימשו אבירים בצבא המלך

נכון / לא נכון

12 נק'

סמנו ✔ ליד משפט נכון ו-✘ ליד משפט שגוי. תקנו כל משפט שגוי כך שיהיה נכון (2 נקודות לכל משפט).

#	משפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
1	מטבע עתיק שנמצא בחפירה ארכאולוגית הוא מקור ראשוני.	◯ נכון ◯ לא נכון	
2	השנה 476 לספירה נמצאת במאה ה-4 לספירה.	◯ נכון ◯ לא נכון	
3	ישו היה יהודי מהגליל.	◯ נכון ◯ לא נכון	
4	תאודוסיוס הראשון קבע את הנצרות כדת הרשמית של האימפריה הרומית בשנת 1054.	◯ נכון ◯ לא נכון	
5	צמיתים היו קשורים לאדמה ועבדו בשדות האדון.	◯ נכון ◯ לא נכון	
6	מגפת המוות השחור פגעה באירופה במאה ה-11.	◯ נכון ◯ לא נכון	

התאמת מושגים

8 נק'

מתחו קו בין כל מושג להגדרה המתאימה לו (נקודה לכל התאמה).

מושג	אות	הגדרה

1. מגמתיות		א. תשלום של עשירית מהיבול או מההכנסה לכנסייה
2. ציר זמן		ב. קו שעליו מסמנים אירועים לפי סדר התרחשותם
3. השליחים		ג. נטייה של כותב להציג אירוע מנקודת מבט אחת, לטובת צד מסוים
4. הברית החדשה		ד. שנים-עשר תלמידיו של ישו לפי המסורת הנוצרית
5. אחוזה (פיאוד)		ה. ספר הקודש של הנוצרים, ובו הבשורות
6. מעשר		ו. שטח אדמה שהסניור העניק לווסל
7. גילדה		ז. איגוד של בעלי מקצוע או סוחרים בעיר
8. ביזנטיון		ח. האימפריה הרומית המזרחית, שבירתה קונסטנטינופול

חלק ב׳ – מיומנויות (28 נקודות)

בחלק זה תתרגלו מיומנויות של היסטוריונים: סידור אירועים על ציר הזמן, קריאה וניתוח של מקור והבנה של תרשים. ענו על כל השאלות.

ציר זמן

8 נק׳

סדרו את האירועים לפי סדר התרחשותם – מספר 1 לאירוע המוקדם ביותר (נקודה לכל אירוע במקומו).

אירוע	מספר בסדר (1 = המוקדם)
נפילת האימפריה הרומית המערבית	
הנצרות הופכת לדת המדינה בימי תאודוסיוס	
הכתרת קרל הגדול לקיסר בידי האפיפיור	
מסע הצלב הראשון יוצא לדרך	
צו מילאנו – חופש פולחן לנוצרים	
ועידת ניקאה	
הפילוג הגדול בין הכנסייה המערבית למזרחית	
צליבתו של ישו בידי המושל הרומי פונטיוס פילטוס	

ניתוח מקור

12 נק׳

קראו את המקור וענו על השאלות שאחריו (4 נקודות לכל שאלה).

מקור מעובד לתרגול

מתוך צו מילאנו (313 לספירה) – בעיבוד ובקיצור

אנו, הקיסר קונסטנטינוס והקיסר ליקיניוס, נפגשנו בעיר מילאנו ודנו בשלום ובטובת המדינה. החלטנו כי ראוי לתת לנוצרים ולכל שאר בני האדם את החופש ללכת בדרך הדת שבה הם בוחרים. כך ייטב לכל מי שחי תחת שלטוננו. לכן אנו מורים שאיש לא ימנע מן הנוצרים לקיים את פולחנם. כל מקומות התפילה והרכוש שנלקחו מהם בעבר יוחזרו לקהילות הנוצריות בלי תשלום ובלי עיכוב. ההחלטה תפורסם בכל מקום, כדי שכולם יידעו עליה.

13. האם זהו מקור ראשוני או משני? הסבירו את תשובתכם.

4

14. ציינו שתי החלטות שמופיעות בצו. 4

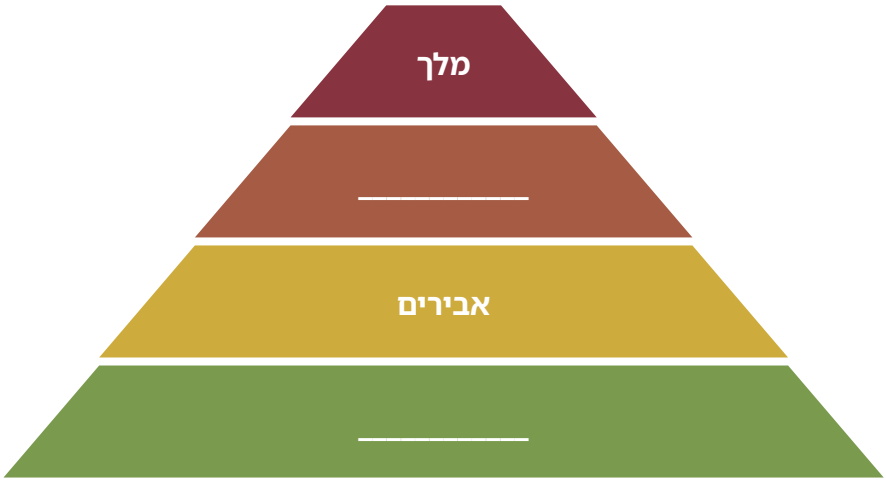
15. הסבירו כיצד השפיע צו מילאנו על התפשטות הנצרות באימפריה הרומית. 4

משימת תרשים – הפירמידה הפיאודלית

8 נק'

עיינו בתרשים הפירמידה וענו על השאלות (4 נקודות לכל שאלה).

לפניכם פירמידה של ארבע שכבות בחברה הפיאודלית, מהחזקה (למעלה) אל הרחבה (למטה). השלימו את השכבות החסרות במקומות הריקים, ואז ענו על השאלות.

16. השלימו את שתי השכבות החסרות בפירמידה, והסבירו מה קיבלה כל שכבה מהשכבה שמעליה ומה נתנה לה בתמורה. 4

17. אנשי הכנסייה (אנשי הדת) אינם מופיעים בפירמידה. היכן הייתם ממקמים אותם, ומדוע? 4

חלק ג׳ – הבנה וכתיבה (28 נקודות)

בחלק זה תכתבו תשובות במילים שלכם. ענו על כל ארבע השאלות הקצרות, ובחרו שאלה מורחבת אחת מתוך שתיים. כתבו במשפטים שלמים.

שאלות קצרות

16 נק׳

ענו על כל השאלות ב-2–4 משפטים (4 נקודות לכל שאלה).

18. הסבירו מהי עבודתו של היסטוריון. ציינו לפחות שלושה שלבים בעבודה. 4

19. ציינו שתי סיבות לכך שהנצרות הצליחה להתפשט ברחבי האימפריה הרומית. 4

20. תארו שני תפקידים של המנזרים בימי הביניים. 4

21. תארו בקצרה את מצבן של הקהילות היהודיות באירופה בתקופת מסעי הצלב ולאחריה. 4

שאלה מורחבת – בחרו אחת

12 נק׳

בחרו שאלה אחת מתוך השתיים וענו עליה בפסקה של 6–8 משפטים (12 נקודות).

בחרו שאלה אחת וענו עליה.

◯ **שאלה א (סיבה ותוצאה): סיבה ותוצאה: הסבירו מהן התוצאות של מגפת המוות השחור (1347–1351) על החברה ועל הכלכלה באירופה. התייחסו לפחות לשלוש תוצאות.**

◯ **שאלה ב (השוואה): השוואה: השוו בין חייו של אביר לבין חייו של צמית בחברה הפיאודלית. התייחסו לשלושה תבחינים לפחות (למשל: מקום בפירמידה, תפקיד, קשר לאדמה, חובות וזכויות, אורח חיים).**

✂ **רגע אחרי המבחן:** השאלה שהכי הצלחתי בה: _____ · נושא שארצה לחזור עליו: _____